

گذری در تاریخ

سان فرانسیسکو پیشتاز آوردن علم ستاره شناسی در بین مردم

در نزدیکی های سال 1974 بود که در پارک گلدن گیت صفی از تلسکوپ هایی دیده میشد که به سمت خورشید نشانه رفته بودند. ستاره شناس آماتور، جان دابسون (John Dobson) عهده دار این اتفاق و نمایشگاه بود، تلسکوپ هایی که همه به دست او ساخته شده بودند و با نمایش منحصر به فردی که از آسمان و قله ی کوه های دور دست داشتند تعداد زیادی از مردم را به دور خودشان جمع کرده بودند، تماشاگرانی که برای اولین بار شانس دیدن آسمان با تلسکوپ های بزرگ را بدست آورده بودند. در سانفرانسیسکو دابسون با برپا کردن تلسکوپ ها ی خود در هر کجا و هر زمانی توانست گروهی از غیر معمول ترین باندهای ستاره شناسی را پیدا کند، گروهی که به ستاره شناسان گوشه خیابانی معروف بودند.

به موازات این اتفاق داگ برگر (Doug Berger) آماتور سرشناس ستاره شناسی در جستجوی راهی برای گسترش و ترویج لذت ستاره شناسی بود دانستن این موضوع که در برخی از کشورها، یک یا چند روز درهای آزمایشگاهها و رصدخانه ها به روی مردم عادی باز است تا همه مردم بتوانند با فعالیت های علمی از نزدیک آشنا شوند، و همچنین قرار داشتن بیشتر رصدخانه ها در خارج از شهر و در ارتفاعات بالا برای دور بودن از آلودگی نوری و آلودگی هوا و کم کردن اثر جو و مشکل بودن

مراجعه ی مردم به رصد خانه ها این جرقه را در ذهن برگر به وجود آورد که به جای اینکه مردم را به خارج از شهرها و مناطق دور دست بکشانیم، بهتر است در روز مشخصی از سال، تلسکوپها را به داخل شهرها و به میان مردم بیاوریم.

جمله ی معروف او "آوردن ستاره شناسی در بین مردم" باوری برای روز جهانی نجوم و ترویج این علم در میان مردم شد.

سپس در سال 1973 داگ برگر و اتحادیه ی ستاره شناسی کالیفرنیا ی شمالی (AANC) اولین روز نجوم را در کشور خود برگزار کردند و امروزه بیش از ۵۰ کشور روز و هفته ی جهانی نجوم را برگزار می کنند.

تا بدین گذرگاه زمانی اتحادیه جهانی نجوم تلاش می کند در برگزاری روز نجوم در سراسر جهان هماهنگی ایجاد کند. این مرکز یکی از روزهای آخر هفته بین ۱۵ آوریل تا ۱۵ می را که ماه در حالت تربیع اول است، به عنوان روز جهانی نجوم و هفته ی پیش از آن را به عنوان هفته ی نجوم اعلام می کند.

اصلی آن یعنی آسمان شب، در اختیار همگان قرار دارد.

تاریخ روزها و هفته های ستاره شناسی در جهان

Year	1st quarter Moon	Astronomy Day	Astronomy Week
2016 Spring	Fri 5/13	5/14	5/9-15
Fall	Sat 9/8	10/8	10/3-9
2017 Spring	Tue 5/2	4/29	4/24-30
Fall	Wed 9/27	9/30	9/25-10/1
2018 Spring	Sun 4/22	4/21	4/16-22
Fall	Tue 10/16	10/13	10/8-14
2019 Spring	Sat 5/11	5/11	5/6-12
Fall	Sat 10/5	10/5	9/30-10/6
2020 Spring	Thur 4/20	5/2	4/27-5/3
Fall	Wed 9/23	9/26	9/21-27

(شمایی از فازهای ماه)

در کشورهایی که تقویم رسمی آنها میلادی است روز نجوم روز شنبه یا یکشنبه (روز آخر هفته که تعطیل است) برگزار می شود. طبق دستور العمل اتحادیه نجوم، هر کشوری با شرایط خاص خود روز نجوم در هفته نجوم را در کشور خود تعیین می کند.

امسال علاقه‌مندان ستاره‌شناسی در سراسر جهان، روز شنبه ۲۵ اردیبهشت‌ماه را به برگزاری مراسم جهانی روز نجوم خواهند پرداخت. به دلیل اینکه در تعریف این برنامه به‌طور مشخص قیدشده است که این برنامه در تعطیلات آخر هفته باید برگزار شود تا تعداد بیشتری از مردم بتوانند از آن استفاده کنند و بنا بر سابقه سنت برگزاری این روز در ایران که اکنون نیمه دومین دهه خود را نیز سپری می‌کند، روز جمعه ۲۴ اردیبهشت روز نجوم جشن گرفته خواهد شد. روز نجوم یکی از بی‌نظیرترین فرصت‌ها برای ترویج علم به‌طور عام و نجوم به‌طور خاص است. ستاره‌شناسی یا نجوم به دلایلی مختلفی دروازه مهمی برای علاقه‌مند کردن مردم به دنیای علم به شمار می‌رود. نه‌تنها این رشته علمی سابقه‌ای طولانی و درهم‌تنیده با آیین‌ها، باورها، ادبیات و فرهنگ مردم در نقاط مختلف جهان دارد که ابزار

پیدا کند اما نور تنها چیزی در حدود ۸/۲ دقیقه برای پیمودن این مسیر نیاز دارد. فاصله ی ما تا نزدیک ترین ستاره به خورشید (پروکسیما قنطورس) تنها بیش از ۴.۲ سال نوری می باشد و فاصله ی ما تا نزدیک ترین کهکشان (آندرومدا) چیزی حدود ۲.۵ میلیون سال نوریست. البته که در جهان حد و مرز هایی برای سرعت و توانایی انسان برای شتاب گرفتن وجود دارد، اما با وجود تکنولوژی روبه رشد سفرهای فضایی در هر ثانیه به سختی می توان عدد دقیقی برای مدت زمان سفر کنجکاوانه ی انسان به هرآنچه که در کیهان وجود دارد تصور کرد.

اما سفر کردن تنها گزینه ی کاهش این فاصله نیست کافیت به آسمان نگاه کرد شاید تجربه ی دیدن همه ی این اجرام از پشت تلسکوپ هیاوویی در دنیای ندانسته ی آدمی برپاکند و دروازه ای به وسعت کاهش فاصله های نجومی بگشاید، "دروازه ای به وسعت کاهش فاصله ی بین دانستن و ندانستن و بهانه ای برای ترویج"

هفته جهانی نجوم مبارک

منابع:

- [Pics-about-space.com/sys/tav](http://pics-about-space.com/sys/tav)
- <http://www.astronomyleague.org>
- <http://pourianazemi.com>
- <http://darksky.org>

اردیبهشت ۱۳۹۵

تهیه کننده: نیلوفر زمانی

"مقاله تصحیح شده"

بهانه ای برای ترویج

شاید اگر واقع بینانه تر بیندیشیم خواهیم دانست که :

فاصله ی ما تا خورشید چیزی در حدود ۱۵۰ میلیون کیلومتر است و بسته به سرعت سفینه فضایی (آن هم اگر در نوع Helios probes باشد و سرعتی برابر با ۱۵۷,۰۰۰ mph داشته باشد) چیزی در حدود ۲۴.۷ روز برای رسیدن به آن به طول خواهد کشید برای اینکه با ماشینی به سرعت ۶۰ mph (1 mile per hour = 1.6034km/h) و آن هم بدون توقف تا آنجا رانندگی کنیم چیزی حدود ۱۷۷ سال طول میکشد تا به آن نزدیک شویم و حتی امروزه با یکی از سریع ترین ماشین های جت دنیا (A commercial jet flying at 550 mph) شاید این فاصله و زمان به ۱۹ سال کاهش